

PROJECTE EDUCATIU MARC

dels Serveis Educatius

de l'Àrea d'Infància i Joventut

José Algar Medialdea
Director Gerent
Patronat Mpal. de Cultura,
Educació, Infància i Joventut.

Índex

▪ Finalitat	2 pàg.
▪ Presentació	2
▪ Educació	3
▪ Subjecte de l'educació	4
▪ Agent de l'educació	5
▪ Finalitat de l'educació	6
▪ Continguts educatius	7
▪ Metodologia educativa	8
▪ Marc institucional	10
▪ Annex 1 ideari	11
▪ Annex 2 infància en risc	12
▪ Annex 3 legislació de referència	13
<i>Declaració Universal dels Drets de l'Infant de les Nacions Unides</i>	13
<i>La Constitució Espanyola</i>	14
<i>L'Estatut d'Autonomia de Catalunya 2006</i>	15
<i>Llei de polítiques de Joventut de Catalunya</i>	17
<i>Llei dels drets i les oportunitats de la Infància i l'Adolescència</i>	20
<i>Llei Municipal i de règim local de Catalunya</i>	20

Preàmbul

Aquest projecte educatiu marc ha estat elaborat d'acord a les directius de la gerència, amb la implicació dels diferents professionals de l'àrea d'infància i joventut i amb l'assessorament del Sr. Yvan Güell mestre, antropòleg i educador social.

Finalitat

Aquest document vol garantir i preservar el fet que la finalitat educativa sigui present en els serveis municipals d'infància i joventut com a premissa bàsica i com a punt de partida que dóna sentit a la intervenció i la inversió municipal.

Alhora esdevé l'eix rector dels dissenys i de les programacions dels serveis educatius d'infància i joventut.

Presentació

El present Projecte Educatiu Marc (PEM) té com a missió possibilitar una acció educativa coherent dins dels serveis municipals d'infància i joventut de caràcter educatiu, formatiu i de promoció social, amb l'objectiu de garantir la qualitat i l'eficàcia pel que fa a les diferents actuacions programades així com la igualtat d'oportunitats pel que fa a tots els seus usuaris.

En la línia abans esmentada i per tal d'establir uns criteris bàsics i unificats per a tots i cadascun dels serveis, aquest document s'elabora com a Model Educatiu. Per tant, concreta com entenem i com atenem cada un dels elements que configuren el Marc Educatiu, és a dir:

1. Subjecte de l'Educació
2. Agent de l'Educació
3. Finalitat de l'Educació
4. Continguts Educatius
5. Metodologia Educativa
6. Marc Institucional

Quan en aquest document es parla d'educació -no es fa en sentit ampli o col·loquial - es fa des d'una perspectiva de saber tècnic i d'acció professional i ens referim al següent:

Educació

Concretament l'especificitat de l'exercici educatiu com un procés planificat i inacabat pel qual un individu, grup i/o comunitat aprehèn de forma voluntària uns sabers culturals que li són transmesos intencionalment per un agent de l'educació, que permeten l'adaptació i la interacció en una societat canviant i en un context històric determinat, amb l'objectiu d'aconseguir la seva plena autonomia, igualtat d'oportunitats i promoció social.

La intencionalitat lligada a la planificació estratègica i emparada en el saber dels agents de l'educació són un dels aspectes més importants per poder parlar d'educació ja que això ens permet tenir en consideració tres idees fonamentals:

- a) No tot el que es transmet és educació.
- b) Es poden generar efectes educatius sense que existeixi intencionalitat. En aquest cas és més adequat parlar de socialització.
- c) Existeix educació en la mesura que existeix una transmissió de patrimoni culturals que permeten vincular al subjecte a allò social.

Així, doncs, entenem l'Educació com un instrument bàsic i essencial per permetre un millor desenvolupament de les persones, que s'utilitzarà en el seu procés de creixement i que s'aplicarà d'acord a la configuració i exigències de l'entorn social on han de créixer i desenvolupar-se però, sobretot, que procurarà aprenentatges orientats a les màximes oportunitats i possibilitats d'assolir unes condicions òptimes de desenvolupament, de benestar i de participació.

Aquesta és per tant la premissa i el fonament des del qual s'orienten els diferents elements que configuren aquest model educatiu (projecte educatiu marc)

1. Subjecte de L'Educació.

Ens referim – des del nostre àmbit d'actuació – a infants o joves que mereixen la nostra màxima atenció en tant que assisteixen i participen voluntàriament a les diferents activitats proposades des del Servei; als quals considerem amb capacitats i qualitats per adquirir nous aprenentatges i per assolir uns nivells de responsabilitat i autonomia satisfactoris i adequats a l'edat i les circumstàncies particulars de cadascú; i que són capaços d'iniciativa individual i, també, de compromís i responsabilitat envers el grup i l'entorn social.

Sobretot, l'entendem **com a potencialitat**, com a possibilitat, com a futur (no com a problema, no com a risc) **amb una perspectiva pedagògica disposada a la millor consideració i reconeixement**; compromesa amb l'assoliment dels reptes educatius necessaris per treballar el present i el futur de les persones i de la societat en general. Tot plegat, emparant-se en valors com la convivència, el civisme, el benestar, la dignitat, la igualtat de drets i oportunitats, la llibertat i la responsabilitat, la cooperació i l'ajuda mútua, la tolerància, la solidaritat, el compromís social, la participació activa, la implicació i el respecte envers l'entorn natural, urbà i social.

Atenem al Subjecte de l'Educació en la seva dimensió social i pública, això vol dir que l'Educació, des del servei municipal des de la qual l'estem definint, no entra en consideracions de caire personal i/o privat sense la seva demanda o el seu consentiment exprés i, en qualsevol cas, l'educador ha de saber valorar si es tracta d'una competència pròpia o ha de derivar cap el professional adequat a la problemàtica expressada pel subjecte.

L'entendem també com a ciutadà, és a dir un subjecte de drets i deures. Els drets que es recullen des de la Constitució, l'Estatut d'Autonomia, fins a la “Declaració Universal dels Drets dels Infants”, els deures que tanmateix es recullen en els citats marcs legals, així com els que s'estableixin en els diferents serveis educatius dels quals sigui usuari i que, en cap cas, poden atemptar contra cap dels seus drets.

Entenem, així, que el Subjecte de l'Educació té el dret a que les seves característiques diferencials li siguin respectades i poder-les expressar, si ho desitja, dins els marcs legals establerts. Tanmateix, té el dret d'igualtat que la llei estableix i, en cap cas, la seva diferència pot ser un motiu per a la desigualtat.

2. Agent de l'Educació.

Des dels Serveis d'Infància i Joventut reconeixem com Agent de l'Educació al professional de l'Educació amb un saber específic que té com a font de concreció la Pedagogia Social. Un professional que compta amb unes metodologies tanmateix específiques que el diferencia de qualsevol altre professional i que aplica en diferents àmbits i/o institucions, però sempre prenent la dimensió social i educativa del subjecte.

Es tracta doncs d'aquell professional que, a partir del seu **saber, planifica, executa, reflexiona i avalua les seves accions** educatives, per tant, sap programar i dissenyar les estratègies necessàries per assolir intencionalment, els objectius educatius prèviament establerts i que responen a les necessitats del Subjecte de l'Educació segons la seva edat i condició. Un professional que esdevé dipositari i transmissor dels continguts i patrimonis culturals propis de la seva època i societat i que possibiliten la promoció social del Subjecte de l'Educació. En aquest sentit l'Agent de l'Educació actua com una autoritat, per una banda, en relació a uns sabers culturals per al Subjecte de l'Educació i en la mesura que aquest li reconeix el seu saber i, per altra banda, per a la institució per la qual treballa i que li reconeix la seva professionalitat i, per tant, el seu saber específic, així com la competència a l'hora d'utilitzar els recursos i instruments que la institució posa a la seva disposició per al correcte desenvolupament de la seva funció.

Pel que fa a la integració dins de l'organigrama general, l'agent educatiu dels serveis educatius d'infància i joventut forma part de l'equip professional de l'Àrea d'Infància i Joventut; és atent, respectuós i compromès amb el marc institucional i les directrius que es marquen; és coneixedor de la realitat municipal; està disposat al treball en equip i a la coordinació amb altres àrees municipals i amb altres agents educatius. Destaca, també, perquè té especial cura en quant a respectar les directrius i les pautes segons l'organigrama i els programes establerts; en quant a l'atenció a les persones, especialment infants, joves i famílies i en quan als recursos municipals.

3. Finalitat de l'Educació.

La finalitat de l'Educació en l'àmbit municipal té a veure amb la responsabilitat de les administracions envers el **dret a l'educació i a la igualtat d'oportunitats** dels ciutadans en general i, en especial, dels infants i els joves.

En aquest marc, quan parlem de finalitats parlem del resultat del procés planificat - des de la institució titular del Servei i amb el suport tècnic de l'Agent de l'Educació - pel qual el Subjecte de l'Educació aprehèn i fa seus, de forma voluntària, uns patrimonis culturals a partir dels quals incideix i transforma els propis patrimonis culturals adequant-los i/o adaptant-los als canvis que es van produint en la seva societat assolint, d'aquesta forma, la seva pròpia promoció social, un nivell òptim d'autonomia així com la igualtat d'oportunitats que per llei li correspon.

Entenem doncs, que la Finalitat de l'Educació ha d'estar concretada i expressada en forma d'objectius racionals, adequats per a cada edat i desenvolupats i associats a ítems i indicadors que permetin la seva avaluació. En aquest marc d'organització i gestió, els objectius generals dels serveis municipals d'infància i joventut són:

- Afavorir el desenvolupament i creixement cívic, social i cultural d'infants i joves com a persones i com a ciutadans.
- Promoure el protagonisme dels infants i els joves en el seu entorn, fomentant la comunicació, la relació, la participació activa, la iniciativa social i l'associacionisme.
- Fomentar la sensibilitat, l'esperit crític, la capacitat de resposta i el compromís davant de qüestions relatives a l'entorn social, a l'entorn natural i al patrimoni cultural i també a l'actualitat, el futur.
- Facilitar vies alternatives davant de les opcions d'ocupació del temps lliure de caràcter més privat i/o comercial, orientant aquestes opcions alternatives al civisme, la cultura i la comunitat.
- Fomentar el creixement i desenvolupament físic i els hàbits saludables, la formació i l'educació.

Tot plegat queda recollit a l'*annex I* "ideari i aspectes metodològics"

4. Continguts Educatius.

Entenem per continguts educatius tot el patrimoni social i cultural que una determinada societat en una època específica, dicta com a imprescindible i necessari per a tots i cada un dels seus membres per tal de convertir-se en ciutadans de ple dret.

Des d'aquest marc afegim que els continguts educatius que plantejem han d'estar directament vinculats als objectius, als valors, al patrimoni social i cultural, al civisme i a la cordial convivència amb els altres i amb l'entorn.

Entenem que els Continguts Educatius, pel fet de ser transmesos des d'un Servei Educatiu de lleure, ofereixen la possibilitat, malgrat la seva complexitat, de ser treballats a partir d'activitats, espais i didàctiques diferenciades a les d'àmbit acadèmic. En aquest sentit, hem de pensar, inventar, adequar i dissenyar les accions i els elements que fem servir de manera que siguin prou engrescadores i motivadores i esdevinguin facilitadors de nous aprenentatges.

Entenem que els Continguts Educatius han d'estar al marge de les diferències intrínseques de cada subjecte, però no pas de les seves necessitats, és a dir, les particularitats de cada subjecte no ha de ser l'objecte a partir del qual s'han de transmetre els continguts, sinó a partir de les seves necessitats com a individu i aquestes necessitats vindran determinades, com ja hem dit anteriorment, per les exigències socials de cada època i societat.

Es tracta de continguts molt vinculats amb el procés de creixement i desenvolupament; continguts vinculats també a la convivència en societat :

- Als hàbits saludables, l'exercici físic i la coordinació motriu
- Les habilitats i destreses manipulatives i físiques
- El coneixement i la sensibilitat envers l'entorn urbà i natural
- El coneixement del patrimoni popular i cultural
- El llenguatge, l'expressió i la comunicació
- Saber estar i actuar atenent als requeriments del context
- De potenciació de la creativitat i la producció artística
- Saber compartir, treballar i conviure amb altres persones.

5. Metodologia Educativa.

Evidentment, la Metodologia Educativa ha de ser coherent amb les premisses anteriorment exposades. Entenem per Metodologia Educativa - des d'una primera aproximació - la forma en que es transmeten els Continguts Educatius; la qual - tenint en compte que ens trobem dins l'àmbit del lleure educatiu- haurà de ser prou **motivadora i engrescadora** per assolir una participació voluntària i activa.

Entenem que la Metodologia Educativa ha de contemplar i preveure l'avaluació d'allò que ens hem plantejat, de la seva execució i dels elements directament o indirectament implicats. En aquets sentit, cal preveure diferents moments d'avaluació (inicial, de seguiment i de resultats i/o final) i també diferents centres d'atenció (individual, de grup, entorn, territori i institució, etc).

L'avaluació inicial serà bàsica en quant al punt de partença, a partir del qual l'Agent de l'Educació desenvolupa el seu treball. Per tant, haurà d'atendre bàsicament els nivells de coneixements, les habilitats i les qüestions bàsiques i necessàries per poder desenvolupar adequadament el treball educatiu que ens proposem. En aquest sentit, ens marquem l'obligació de ser especialment curosos en saber i respectar els nostres límits, així com la privacitat i la intimitat d'infants, joves i famílies. Quan parlem de límits fem referència a d'altres qüestions que transcendeixen la competència del servei i la qualificació dels professionals en aquests casos es derivarà com correspongui i es seguiran els protocols establerts (veure *annex 2* "infància en risc")

Entenem que la Metodologia Educativa dins l'àmbit del lleure, ha de ser sensible i procurar el suport i la col·laboració dels diferents agents socials, especialment de les entitats que configuren el teixit associatiu del propi Municipi així com dels municipis propers, per la qual cosa ens plantejem també com un objectiu el fet de potenciar la participació activa del Subjecte de l'Educació dins de l'organització de les entitats i en les seves diferents iniciatives.

D'altra banda, també plantegem la metodologia dels serveis educatius de lleure d'infància i joventut a Les Franqueses amb especial cura i sensibilitat envers qüestions com:

- Aconseguir una participació voluntària i entusiasta dels infants i joves
- Articular la particularitat de cada infant o jove amb els aspectes relatius al grup
- La rellevància de treballar i promocionar la convivència, així com la importància de les normes i el seu respecte com quelcom necessari que es configura amb un determinat sentit
- Treballar en complicitat amb la família en quant als reptes educatius que ens marquem amb els seus fills i també, en quant al reconeixement i prestigi del Servei i la Institució
- Treballar la comunicació, relació intergeneracional
- Treballar la comunicació, relació i cohesió entre els infants, joves i famílies dels diferents pobles que configuren el Municipi
- Treballar en equip respectant les pautes, els programes i els rols dels diferents membres de l'equip
- Treballar en xarxa i en coordinació amb altres àrees, serveis, organitzacions institucions del territori.
- Ser productiu i creatiu en quant a pensar i proposar noves maneres per aconseguir la motivació i els aprenentatges d'infants i joves
- Ser estricte i rigorós en quant a les qüestions d'ordre, seguretat i atenció dels infants i els joves
- La necessària actitud, per part dels professionals implicats, d'escolta, de respecte i adequació envers al projecte i les premisses de la institució titular; així com de manteniment i promoció d'una imatge acord a aquest projecte educatiu i als seus requeriments

6. Marc Institucional.

Entenem per Marc Institucional en l'àmbit de l'Educació, aquell espai físic determinat i delimitat, a partir del qual es desenvolupa l'acció educativa. En aquest sentit, no existeix la institució educativa per sí mateixa, sinó que és a partir de l'activitat educativa, és a dir, una activitat planificada, amb objectius educatius i metodologia educativa, que es pot definir com a tal.

El Marc Institucional dels serveis educatius i de lleure municipals d'infància i joventut és l'Ajuntament. Aquest és el titular i l'ens competent per actuar en aquest àmbit i exerceix aquesta competència i titularitat atenent al marc normatiu vigent i a les polítiques educatives i d'infància i joventut que es determina en cada moment o legislatura.

És, per tant, l'Ajuntament qui dicta i aprova aquest projecte educatiu marc conscient de:

- La seva adequació al marc normatiu vigent
- Que la seva elaboració ha estat configurada amb assessorament i supervisió tècnica
- Que la seva configuració es prou flexible per permetre l'adequació i atenció d'altres línies o orientacions polítiques
- Que un projecte educatiu requereix una visió i un desenvolupament a llarg termini, de manera que es pugui mantenir unes certes garanties: que la inversió pública va més enllà de la immediata i una determinada casuística circumstancial i puntual; que els projectes es puguin desenvolupar en la seva plenitud i avaluar des de la tranquil·litat que s'han implantat segons la previsions i els objectius establerts

Per resoldre l'organització i la pluralitat d'àmbits que atén un Ajuntament, aquest ha dictat que sigui el Patronat Municipal de Cultura, Educació, Infància i Joventut l'organisme municipal responsable dels projectes, programes i serveis municipals d'Infància i Joventut.

Es tracta de serveis municipals adreçats a infants i joves amb l'objectiu de promocionar el seu creixement com a persones i ciutadans. Tot plegat, des de l'educació i mitjançant activitats prou motivadores i engrescadores vinculades al temps lliure i al lleure.

La programació ha d'anar orientada a l'assoliment dels objectius generals (punt 3 finalitat de l'educació), entenent que es tracta de serveis educatius d'atenció a la infància i la joventut on les activitats són el mitjà per facilitar i promocionar els aprenentatges que es consideren bàsics en el creixement dels infants i els joves.

Es tracta sobretot, de promocionar hàbits, habilitats, pautes, relacions, implicacions i aprenentatges orientats a formar persones amb caràcter cívic, amb capacitats i autonomia per moure en el seu entorn.

La convivència i el grup seran el punt de partida en el desenvolupament de les activitats; la participació, el compromís, el respecte envers els demès, l'entorn i el medi ambient, la solidaritat, l'amistat i la tolerància seran alguns dels valors que regiran el dia a dia.

La programació es durà a terme seguint un disseny d'activitats que tingui en compta els objectius abans esmentats però alhora els diferents interessos i capacitats; que siguin prou motivadores i engrescadores; i que siguin adequades segons nivell i grup d'edat.

Tot i el treball conjunt cada grup tindrà un educador de referència (agent educatiu) el qual proposarà la programació del grup i s'encarregarà del seu desenvolupament alhora que, també, prestarà una atenció personalitzada i particular a cada membre del grup.

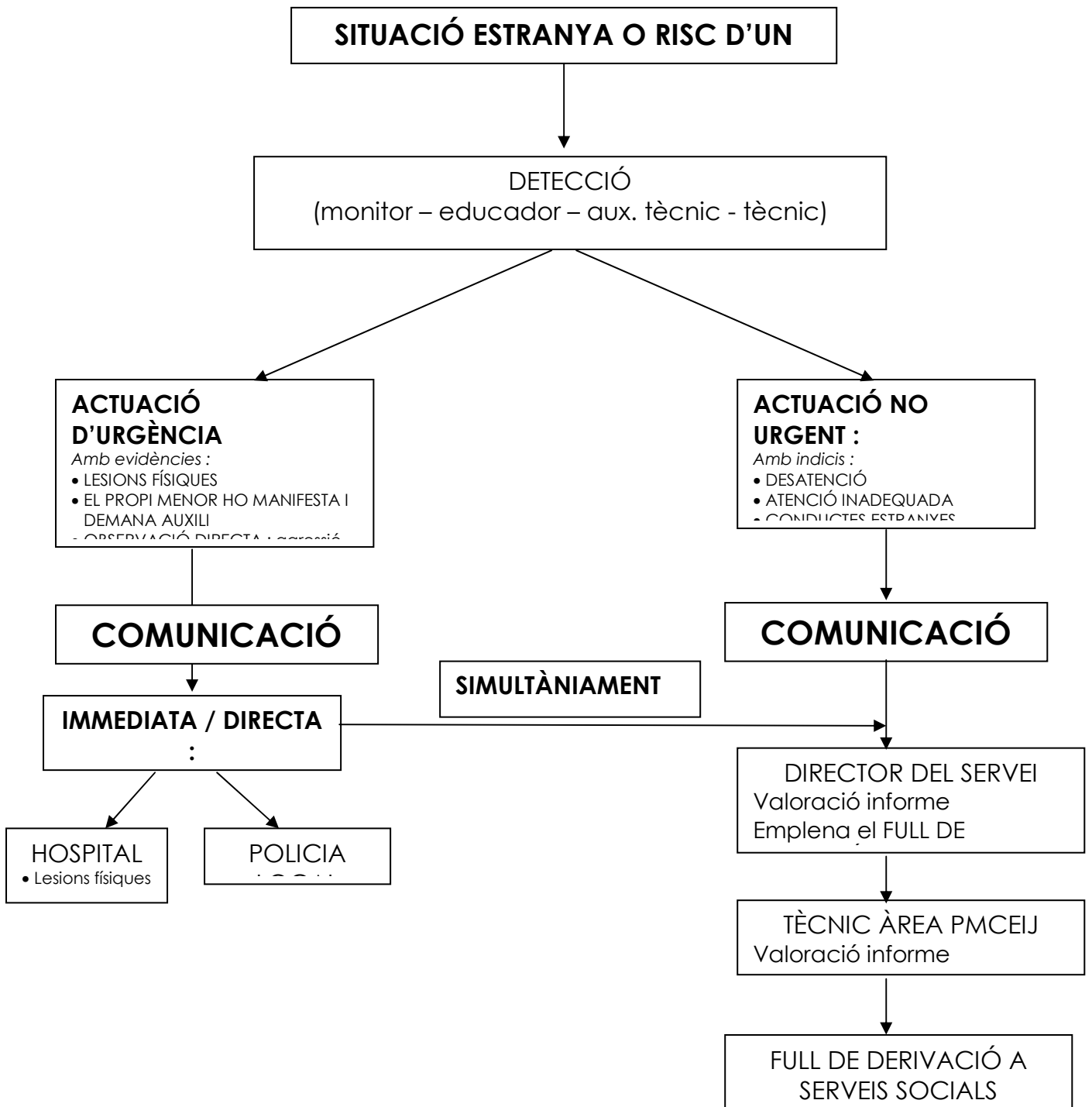
Atès que el servei es contextualitza en l'àmbit de la educació no acadèmica, cal prioritzar activitats de grup, de convivència, de relació amb l'entorn, d'implicació en la xarxa social i cultural del poble, de promoció de l'exercici, de la natura i de promoció del desenvolupament de la creativitat i les habilitats artístiques.

Serà important les possibilitats de promoció i orientació d'aquells joves que vulguin iniciar-se en l'àmbit del lleure com a ajudants, monitors...

Serà bàsic, també, prestar especial atenció i suport a les iniciatives d'infants i /o joves de participació i implicació en la vida social i cultural de l'entorn, així com a iniciatives vinculades al teixit associatiu.

Es considera bàsic tenir en compta i integrar la iniciativa de les associacions pròpies de l'àmbit i, també, de la resta d'entitats o institucions properes al municipi o a accions en les que infància i/o joventut tenen un paper considerable.

PROTOCOL DE DETECCIÓ I DERIVACIÓ D'UN MENOR EN RISC

ANNEX 3

DECLARACIÓ UNIVERSAL DELS DRETS DE L'INFANT DE LES NACIONS UNIDES

Aprovada per la 29 Conferència General de la UNESCO,
(12 de novembre de 1997)

No és fins al segle XX que s'assoleix la definició i la proclama dels Drets dels Infants: una feina que s'inicia al 1923 amb la declaració de Ginebra; i que posteriorment al 1959 permet la configuració de la Declaració Universal dels Drets de l'Infant de les Nacions Unides; però tot plegat sense arribar a assolir l'estatut de textos jurídicament vinculants. De fet, no es **fins al 20 de novembre de 1989** o sigui, trenta anys més tard, que s'aprova els Drets de l'Infant segons acord adoptat per l'Assemblea General de les Nacions Unides.

Aquesta defineix al seu article 1r **l'infant** com tot ésser humà menor de 18 anys, tret que en virtut de la llei que li sigui aplicable hagi assolit la majoria d'edat abans

I concreta al Pàrrafo 1 del artículo 29,

"1. Los Estados Partes convienen en que **la educación del niño deberá estar encaminada a:**

- a) Desarrollar la personalidad, las aptitudes y la capacidad mental y física del niño hasta el máximo de sus posibilidades;
- b) Inculcar al niño el respeto de los derechos humanos y las libertades fundamentales y de los principios consagrados en la Carta de las Naciones Unidas;
- c) Inculcar al niño el respeto de sus padres, de su propia identidad cultural, de su idioma y sus valores, de los valores nacionales del país en que vive, del país del que sea originario y de las civilizaciones distintas de la suya;
- d) Preparar al niño para asumir una vida responsable en una sociedad libre, con espíritu de comprensión, paz, tolerancia, igualdad de los sexos y amistad entre todos los pueblos, grupos étnicos, nacionales y religiosos y personas de origen indígena;
- e) Inculcar al niño el respeto del medio ambiente natural."

LA CONSTITUCIÓN ESPAÑOLA

BOE núm. 311.1 - 29/12/1979

Aprobada per les Corts en sessions plenàries del Congrés dels Diputats i del Senat celebrades el 31/12/1978

Ratificada pel poble espanyol en Referèndum el 06/12/1978

Sancionada davant SM el Rei davant les Corts el 27/12/1978

Artículo 10.

1. La dignidad de la persona, los derechos inviolables que le son inherentes, el libre desarrollo de la personalidad, el respeto a la Ley y a los derechos de los demás son fundamento del orden político y de la paz social.

2. Las normas relativas a los derechos fundamentales y a las libertades que la Constitución reconoce se interpretarán de conformidad con la **Declaración Universal de Derechos Humanos** y los Tratados y acuerdos internacionales sobre las mismas materias ratificados por España.

Artículo 18.

1. Se garantiza el **derecho al honor, a la intimidad personal y familiar y a la propia imagen.**

Artículo 27.

1. Todos tienen el **derecho a la educación.** Se reconoce la libertad de enseñanza.

2. La educación tendrá por objeto el **pleno desarrollo de la personalidad humana en el respeto a los principios democráticos de convivencia y a los derechos y libertades fundamentales.**

Artículo 39.

1. Los poderes públicos aseguran la protección social, económica y jurídica de la familia. (...)

4. **Los niños gozarán de la protección prevista en los acuerdos internacionales que velan por sus derechos.**

Artículo 43.

3. Los poderes públicos fomentarán la **educación sanitaria, la educación física y el deporte.** Asimismo facilitarán la adecuada utilización del ocio.

Artículo 44.

1. **Los poderes públicos promoverán y tutelarán el acceso a la cultura, a la que todos tienen derecho.**

Artículo 48.

Los poderes públicos promoverán las condiciones para la participación libre y eficaz de la juventud en el desarrollo político, social, económico y cultural.

Artículo 49.

Los poderes públicos realizarán una política de previsión, tratamiento, rehabilitación e integración de los **disminuidos físicos, sensoriales y psíquicos**, a los que prestarán la atención especializada que requieran y los ampararán especialmente para el disfrute de los derechos que este Título otorga a todos los ciudadanos

L'ESTATUT D'AUTONOMIA DE CATALUNYA 2006.

BOE núm. 172 – 20/07/2006

Publicació de la Llei Orgànica 6/2006, de 19 de juliol, de reforma del Estatut de Autonomia de Catalunya

Actualment es troba en deliberacions davant el Tribunal Constitucional

Article 17. Drets dels menors

Els menors tenen dret a rebre **l'atenció integral necessària per al desenvolupament de llur personalitat i llur benestar en el context familiar**

Article 22. Drets i deures en l'àmbit cultural

1. Totes les persones tenen dret a **accedir en condicions d'igualtat a la cultura i al desenvolupament de llurs capacitats creatives individuals i col·lectives.**

Article 32. Drets i deures de coneixement i ús de les llengües

Totes les persones tenen dret a **no ésser discriminades per raons lingüístiques.** (...)

Article 40. Protecció de les persones i de les famílies

1. Els poders públics han de tenir com a objectiu la millora de la **qualitat de vida de totes les persones.**
2. Els poders públics han de garantir la protecció jurídica, econòmica i social de les diverses modalitats de família que regulen les lleis (...). Així mateix, han de promoure les mesures econòmiques i normatives de suport a les famílies dirigides a garantir **la conciliació de la vida laboral i familiar** i a tenir descendència, amb una atenció especial a les famílies nombroses.
3. Els poders públics han de garantir la protecció dels infants, especialment contra tota forma d'explotació, d'abandonament, de maltractament o crueltat i de la pobresa i els seus efectes. **En totes les actuacions portades a terme pels poders públics o per institucions privades l'interès superior de l'infant ha d'ésser prioritari.**
4. Els poders públics han de promoure polítiques públiques que afavoreixin **l'emancipació dels joves**, facilitant-los l'accés al món laboral i a l'habitatge per tal que puguin desenvolupar **llur propi projecte de vida i participar en igualtat de drets i deures en la vida social i cultural.**
5. Els poders públics han de garantir la protecció jurídica de les persones amb **discapacitats i han de promoure'n la integració social, econòmica i laboral.** També han d'adoptar les mesures necessàries per a suplir o complementar el suport de llur entorn familiar directe.
6. (...)
7. (...)
8. Els poders públics han de promoure la **igualtat de totes les persones amb independència de l'origen, la nacionalitat, el sexe, la raça, la religió, la condició social** o l'orientació sexual, i també han de promoure l'eradicació del racisme, de l'antisemitisme, de la xenofòbia, de l'homofòbia i de qualsevol altra expressió que atempti contra la igualtat i la dignitat de les persones.

Article 44. Educació, recerca i cultura

1. Els poders públics han de garantir la qualitat del sistema d'ensenyament i **han d'impulsar una formació humana, científica i tècnica de l'alumnat basada en els valors socials d'igualtat, solidaritat, llibertat, pluralisme, responsabilitat cívica i els altres que fonamenten la convivència democràtica.**
2. (...)

3. Els poders públics han de promoure i han d'impulsar la **implicació i la participació de la família en l'educació dels fills i filles, en el marc de la comunitat educativa, i han de facilitar i promoure l'accés a les activitats d'educació en el lleure.**
4. Els poders públics han de fomentar la investigació i la recerca científica de qualitat, la **creativitat artística i la conservació i la difusió del patrimoni cultural de Catalunya.**
5. Els poders públics han d'emprendre les accions necessàries per a **facilitar a totes les persones l'accés a la cultura,** als béns i als serveis culturals i al patrimoni cultural, arqueològic, històric, industrial i artístic de Catalunya.

Article 50. Foment i difusió del català

1. Els poders públics **han de protegir el català en tots els àmbits i sectors i n'han de fomentar l'ús, la difusió i el coneixement.** (...)

Article 53. Accés a les tecnologies de la informació i de la comunicació

1. **Els poders públics han de facilitar el coneixement de la societat de la informació i han d'impulsar l'accés a la comunicació i a les tecnologies de la informació, en condicions d'igualtat,** en tots els àmbits de la vida social, inclòs el laboral (...)

Article 54. Memòria històrica

1. La Generalitat i els altres poders públics han de vetllar pel coneixement i el manteniment de la memòria històrica de Catalunya com a patrimoni col·lectiu que testimonia la resistència i la lluita pels drets i les llibertats democràtiques. (...)

En quant a competències:

Article 142. Joventut

1. Correspon a la Generalitat la competència exclusiva en matèria de joventut, que inclou en tot cas:
 - a. El disseny, l'aplicació i l'avaluació de polítiques, plans i programes destinats a la joventut.
 - b. La promoció de l'associacionisme juvenil, de les iniciatives de participació de la gent jove, de la mobilitat internacional i del turisme juvenil.
 - c. La regulació, la gestió, la intervenció i la policia administrativa d'activitats i instal·lacions destinades a la joventut.
2. Correspon a la Generalitat la subscripció d'acords amb entitats internacionals i la participació en aquestes en col·laboració amb l'Estat o de manera autònoma, si ho permet la normativa de l'entitat corresponent, i en tot cas la tramitació de documents atorgats per entitats internacionals que afectin persones, instal·lacions o entitats amb residència a Catalunya, respectant la legislació de l'Estat

Article 166. Serveis socials, voluntariat, menors i promoció de les famílies

3. Correspon a la Generalitat, en matèria de menors:
 - a. La competència exclusiva en **matèria de protecció de menors,** que inclou, en tot cas, la regulació del règim de la protecció i de les institucions públiques de protecció i tutela dels menors desemparats, en situació de risc i dels menors infractors, respectant en aquest darrer cas la legislació penal (...).
 - b. La Generalitat participa en l'elaboració i la reforma de la legislació penal i processal que incideixi en les competències de menors.

Correspon a la Generalitat la competència exclusiva en **matèria de promoció de les famílies i de la infància,** que inclou en tot cas les mesures de protecció social i llur execució.

LLEI DE POLÍTIQUES DE JOVENTUT DE CATALUNYA (en fase d'avantprojecte)

DOGC núm. 5362 - 20/04/2009

DEPARTAMENT D'ACCIÓ SOCIAL I CIUTADANIA

EDICTE de 30 de març de 2009, pel qual se sotmet a informació pública l'avantprojecte de Llei de polítiques de joventut.
(Pàg. 32150)

Aquesta llei, que es troba en fase d'avantprojecte, desplega per primera vegada una competència de titularitat exclusiva que d'ençà de l'any 1979 encara no ha estat desenvolupada i estableix l'EAC.

Al títol preliminar. Article 1 defineix l'objecte d'aquesta llei:

“1.- L'objecte d'aquesta Llei és la regulació de totes les actuacions en matèria de joventut dutes a terme pels agents que actuen en favor del benestar de la gent jove.

2.- Als efectes d'aquesta Llei, les polítiques de joventut són les intervencions dels agents que atenen les necessitats en els diversos àmbits de la vida de les persones joves amb residència a Catalunya, especialment aquelles que estan en una major situació de vulnerabilitat social. La finalitat última de les polítiques de joventut és garantir que les persones joves puguin definir i construir el seu propi projecte de vida, així com participar en projectes col·lectius.”

En l'Article 3 especifica en el seu àmbit d'aplicació:

“2. Aquesta s'adreça a tots els poders públics de Catalunya que realitzin polítiques de joventut, sense perjudici de llurs competències. Així mateix, també és d'aplicació a totes les persones físiques i jurídiques que realitzin activitats que afectin directament o indirectament la joventut a Catalunya.”

I en l'article 4 defineix que s'entén per persones joves:

“Als efectes d'aquesta llei, s'entén per persones joves el conjunt de persones d'entre 16 i 29 anys amb residència a Catalunya, llevat de les excepcions que s'estableixin per a polítiques de joventut concretes.”

En l'article 8 en relació a la distribució de competències especifica:

*“1.- La Generalitat de Catalunya té la competència exclusiva en matèria de joventut.
2.- La Generalitat i els governs locals de Catalunya actuen a Catalunya en matèria de joventut, d'acord amb el que determina aquesta llei i la resta de legislació aplicable.
3.- Sens perjudici de les competències de les administracions públiques, les entitats juvenils, els consells i plataformes locals de joventut i els grups de joves podran realitzar polítiques de joventut mitjançant les funcions d'acció i interlocució reconeguts al títol IV.”*

En relació als principis rectors, enumera en l'article 5: **Integralitat, transversalitat i territorialitat** de les polítiques de joventut

I en l'article 6, els principis d'actuació dels poders públics han de ser: Universalitat, oportunitat per a la igualtat, atenció a la diversitat, emancipació juvenil, participació, corresponsabilitat, innovació i aprenentatge social, i proximitat.

I han de garantir:

- “a) garantir que les persones joves generin o millorin les seves possibilitats de desenvolupar un **aprenentatge obert, exploratiu i crític**, tant per mitjà de l'educació.*
- b) promoure **l'orientació, l'accés i la mobilitat dins el sistema d'educació** a totes les persones joves, possibilitant l'establiment de xarxes i mecanismes de coordinació entre els diferents agents socioeducatius.*
- c) establir mecanismes per **afavorir una ocupació de qualitat** i potenciar mecanismes d'orientació i acompanyament laboral, especialment pel que fa al coneixement dels drets laborals.*
- d) orientar i assessorar per tal de facilitar l'autoocupació i l'emprenedoria entre els persones joves, així com fomentar la cultura emprenedora*
- e) **facilitar l'accés a l'habitatge** de les persones joves i crear les condicions perquè aquest accés sigui possible.*
- f) desenvolupar accions centrades en **a promoció de la salut, la prevenció de la malaltia i de conductes de risc i la reducció de danys**, mitjançant intervencions comunitàries i d'apropament a les persones joves*
- g) realitzar actuacions encaminades a preveure les relacions abusives.*
- h) **facilitar l'accés de les persones joves als circuits de cultura***
- i) **promoure la creació i la producció, cultural** de les persones joves i en facilitaràn la promoció i la difusió. Així mateix, els poder públics promouran espais de creació i exhibició per a la creació artística de les persones joves.*
- j) promoure les condicions per a la **participació lliure i eficaç** de les persones joves en el desenvolupament polític, social, econòmic i cultural.*
- k) fomentar i **promoure l'associacionisme** entre les persones joves i han de garantir la capacitat d'interlocució de les persones joves lliurement associades o individualment.”*

En l'Article 7, drets de les persones joves, destaca:

- “a) En el marc de les lleis, totes les persones joves tenen dret a viure amb dignitat, seguretat i autonomia, lliures d'explotació, de maltractaments i de tota mena de discriminació, i tenen dret al lliure desenvolupament de llur personalitat i capacitat personal mitjançant la construcció d'un projecte de vida propi i a exercir la plena ciutadania*
- b) Les persones joves tenen dret a **rebre l'atenció integral necessària per al desenvolupament de la seva personalitat i la seva capacitat personal.***

2. Drets en el marc de l'emancipació

- a) Totes les persones joves tenen dret a **accedir a uns serveis per a l'emancipació** juvenil en igualtat de circumstàncies.*
- b) Totes les persones joves tenen **dret a una educació de qualitat** d'acord amb el què estableixin les lleis.*
- c) Totes les persones joves tenen dret a una **ocupació de qualitat** i a accedir-hi en condicions d'igualtat, així com a formar-se i promoure's professionalment. De la mateixa manera tenen dret a optar a un procés de transició de la formació al treball en consonància amb la construcció del seu propi projecte de vida.*
- d) Totes les persones joves tenen dret a **accedir en condicions d'igualtat a l'habitatge**, a desenvolupar un projecte de vida autònom i a crear una llar pròpia.*
- e) Totes les persones joves tenen dret a **accedir en condicions d'igualtat als serveis sanitaris** de responsabilitat pública en els termes que estableixen les lleis.*
- f) Totes les persones joves tenen dret a una **orientació integral en l'àmbit de la salut** que doni resposta a les necessitats d'informació, de formació, i a l'atenció específica que requereixen.*
- g) Totes les persones joves tenen dret a **accedir en condicions d'igualtat a la cultura** i al desenvolupament de llurs capacitats creatives individuals i col·lectives.*
- h) Totes les persones joves tenen dret a **accedir al sistema serveis socials** d'acord amb el què disposin les lleis.*

3. Drets en el marc de la participació

- a) Totes les persones joves **tenen dret a participar** en condicions d'igualtat en els afers públics de Catalunya en els termes que estableixen les lleis.*
- b) Totes les persones joves tenen dret a veure reconegudes la diversitat de formes de participació juvenil.*
- c) Totes les persones joves tenen **el dret a reunir-se i associar-se** d'acord amb la normativa vigent”*

LLEI DELS DRETS I LES OPORTUNITATS DE LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA

Aprovació: Ple del Parlament Sessió núm. 79, 12.05.2010, DSPC-P 120

Publicació: BOPC 720; DOGC 5641, pàgs. 42475-42536

L'article 2 referit a l'àmbit personal i territorial d'aplicació de la llei en el seu punt 2 concreta

*“S'entén per “persona **infant**” tota persona menor de dotze anys i per “persona **adolescent**” tota persona amb una edat compresa entre els dotze anys i al majoria d'edat establerta per la llei”.*

Tot i així, al punt 3 del mateix article, afegeix (de manera molt previsorosa i encertada)

“Queden incloses en l'àmbit d'aplicació les persones majors d'edat que hagin estat tutelades pel departament competent en matèria d'infància i adolescència en els termes previstos per la llei”.

La base conceptual d'aquesta llei és que infants i adolescents haurien de rebre la categoria de ciutadans, de subjectes de dret i per tant, persones amb oportunitats de cara a la societat a la qual pertanyen.

Quant als PRINCIPIS RECTORS, ressalta especialment, **l'interès superior de l'infant i l'adolescent**.

En relació als DRETS DELS INFANTS I ADOLESCENTS, es van esmentar com a drets bàsics: la figura del **defensor dels drets de la infància i l'adolescència**

Aborda qüestions com la prevenció de situacions de risc, el maltractament, el desemparament, la protecció.

LLEI MUNICIPAL I DE RÈGIM LOCAL DE CATALUNYA

DOGC núm. 3887 - 20/05/2003

DEPARTAMENT DE LA PRESIDÈNCIA

DECRET LEGISLATIU 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya.

(Pàg. 10237)

Article 66 Competències municipals i locals

66.1 El municipi, per a la gestió dels seus interessos i en l'àmbit de les seves competències, pot promoure tota mena d'activitats i prestar tots els serveis públics que contribueixin a satisfer les necessitats i les aspiracions de la comunitat de veïns.

(...)

n) Les activitats i les instal·lacions culturals i esportives, **l'ocupació del lleure**, el turisme.

Article 71 Activitats complementàries

71.1 Per a la gestió dels seus interessos, el municipi també pot exercir activitats complementàries de les pròpies d'altres administracions públiques i, en particular, les relatives a:

a) **L'educació**.

b) La cultura, la **joventut** i l'esport.

(...)

71.2 Per a la realització d'aquestes activitats, els municipis poden exercir les potestats d'execució que no estiguin atribuïdes per la legislació a altres administracions públiques, inclosa, si s'escau, la de dictar reglaments interns d'organització dels serveis corresponents.